

РІЧНИЙ ЗВІТ 2023

ПРОДОВЖУЄМО ТУРБУВАТИСЯ
ПРО ДІТЕЙ У ВИРІ ВІЙНИ

СОС ДИТЯЧІ
МІСТЕЧКА

2023 рік. Другий рік великої війни. Війни, що продовжує забирати спокій, добробут, домівки, здоров'я та життя. Війни, що показала важливість вміння адаптуватись до кардинальних змін, приймати та надавати підтримку, попри все не опускати руки, боротись та йти далі.

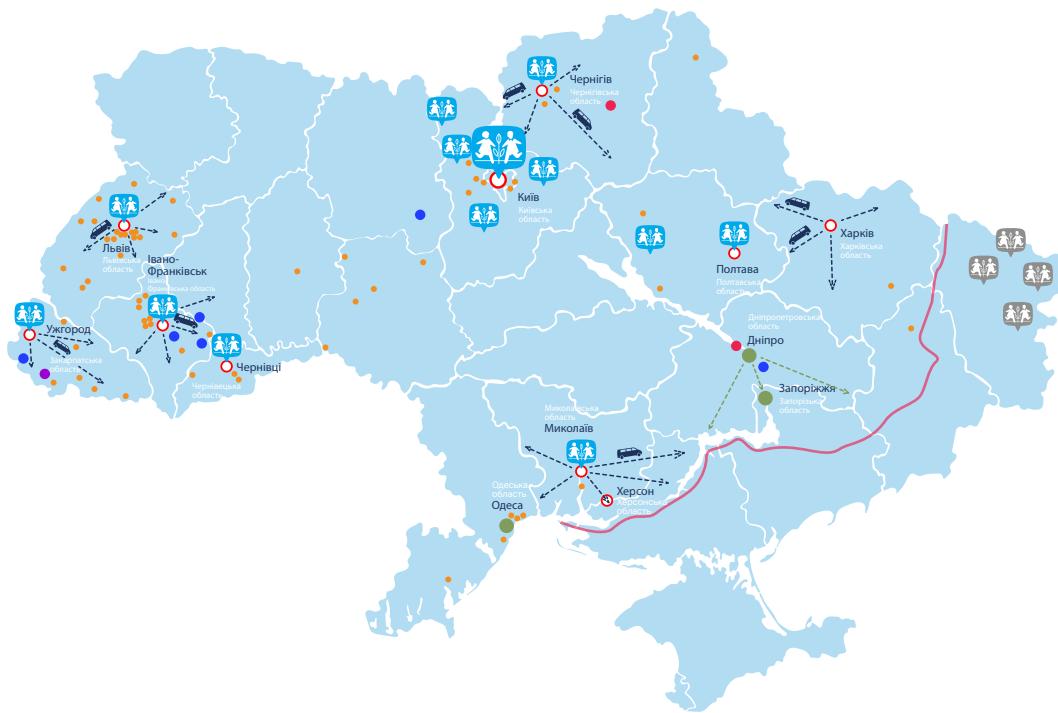

В 2023 році СОС Дитячі Містечка Україна змогли зробити життя **272 144 людей** трохи кращим, для когось ставши епізодичною підтримкою у скрутні часи, а для когось — майже рідними, з якими пліч-о-пліч пройшли складний шлях від розпачу до відновлення. Це стало можливим за підтримки міжнародної спільноти, яка змогла зібрати **19,4 млн євро** для України.

Як і минулого року, наша підтримка була спрямована на сім'ї з дітьми, що постраждали від війни, як з числа ВПО, так і місцеві сім'ї у приймаючих громадах, прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу, сім'ї із дітьми, які отримали поранення внаслідок воєнної агресії російської федерації.

Ми увійшли в 2023 рік із розвиненою мережею Центрів Укріплення Сім'ї та партнерських організацій, які дозволили нам **підтримувати вразливі сім'ї з дітьми в 15 областях України**. Оскільки ситуація різнилась від регіону до регіону, ми прийняли рішення адаптувати роботу наших Центрів до реалій і наявних потреб. Таким чином, у безпечних регіонах України наші послуги стали носити більш поглиблений, комплексний характер, на відміну від регіонів, які перебували у прямій небезпеці, де гуманітарний компонент мав вирішальне значення.

Так само в роботі з **партнерськими організаціями** – через зміщення фокусу з надзвичайної ситуації на відновлення, було вирішено переглянути фінансування імплементуючих партнерів та продовжити співпрацю на наступний рік з партнерськими організаціями, які підтримуватимуть вразливі сім'ї з дітьми там, де це необхідно, та продовжуватимуть розповсюджувати наші цінності там, де це можливо.

Натомість завдяки міжнародній підтримці нам вдалось розширити географію присутності наших локацій — **було відкрито новий Центр Укріплення Сім'ї у м. Миколаїв, крім того, в 2023 році були відкриті дитячі простори у м. Чернігів та Ізюм**, на базі яких наші спеціалісти надавали підтримку вразливим сім'ям із дітьми, і які стали справжніми хабами стійкості на фоні руйнувань та зневіри. Наші сміливі колеги здійснювали виїзди у громади, що регулярно потерпали від воєнних дій, несучи людям з Херсонської, Харківської, Миколаївської та Чернігівської областей надію та турботу.

Наші Центри Укріплення Сім'ї надавали комплексну підтримку сім'ям із дітьми, що опинились у скрутних обставинах, а з другої половини року перейшли на ще більш ґрунтовний підхід у наданні послуг — кейс-менеджмент. Залежно від потреб, сім'ї могли розраховувати на психосоціальний супровід, послуги логопеда, натуральну, грошову, педагогічну та медичну підтримку.

Початок року був відзначений масованими ракетними атаками по всіх регіонах України з метою вивести з ладу енергосистему. Тривалі та регулярні відключення світла по всій країні допомогли запобігти краху енергосистеми, але зупиняли навчальний процес для тих дітей, хто навчався онлайн, та руйнували звичне дозвілля для всіх інших. Ми розуміли, що діти потребують допомоги, тому за підтримки державних та неурядових партнерів обладнали та запустили мережу **просторів, дружніх до дитини** — безпечних, цікавих та готових приймати дітей із батьками навіть під час

відключень світла. Ці простори стали місцями, де діти можуть надолужити втрачені можливості **gratis**, навчатись та взаємодіяти, і сприяли інтегруванню дітей та сімей ВПО в місцеві громади. **73 такі простори були відкриті в різних регіонах України в 2023 році.**

Після успішного досвіду попереднього року було вирішено продовжити проведення **14-денного кемпу психологічної підтримки для дітей**, які пережили травмуючі події та потребували допомоги з боку психологів. Спілкування з однолітками, підтримуючі дорослі, безпечне середовище та цікаві активності виявились насправді цілющими, тож в 2023 році кемп повторив успіх минулого року та довів свою ефективність та затребуваність.

Мобільні команди психологічної підтримки продовжили виїзди до тих родин, які потребували нашої допомоги, але не мали можливості дістатись до наших Центрів Укріплення Сім'ї, таким чином, доповнюючи та підсилюючи діяльність стаціонарних центрів організації.

На жаль, через те, що воєнні дії продовжувались, не втратила актуальності **програма підтримки поранених дітей**. У 2023 році ми підтримували дітей, що отримали поранення внаслідок воєнних дій, та їхні сім'ї, надаючи комплексну психологічну, педагогічну, медичну, юридичну,

натуральну та грошову підтримку, а також забезпечуючи дітям якісну реабілітацію у спеціалізованих закладах. Саме так — підтримуючи їх у найтяжчі часи, спостерігаючи, як вони наново навчаються ходити, рухатись, посміхатись — ми і ставали для них та їхніх сімей «своїми».

Грошова підтримка в 2023 році була інтегрована в інші види діяльності і стала частиною комплексної підтримки, яку вразливі сім'ї з дітьми отримували від нас.

Ми розуміли, що грошова підтримка — це швидкоплинна допомога, яка не в змозі якісно змінити життя сім'ї, тому в 2023 році запропонували новий вид підтримки — інструмент, завдяки якому сім'я могла б забезпечувати свої потреби самостійно — напрямок **Самозайнятість**.

У його межах ми надавали ВПО сім'ям із дітьми можливість отримати

знання і навички з розробки бізнес-планів, а також на конкурсній основі отримати грант на відновлення або започаткування власного мікробізнесу з подальшим супроводом з боку СОС Дитячі Містечка.

На фоні надзвичайного реагування ми ніколи не забували про нашу стратегічну мету — подолання сирітства. З огляду на це, у 2023 році в межах проєкту Надзвичайного реагування був запущений новий напрямок — **розвиток сімейних форм виховання**, метою якого було проведення широкої інформаційної кампанії для збільшення кількості кандидатів у сімейні форми виховання, розбудова спроможностей місцевих партнерів щодо створення нових та підтримки існуючих сімейних форм. Протягом року

проводились тренінги для кандидатів у батьки-вихователі, навчання для спеціалістів, короткотривалі сімейні кемпи для існуючих сімейних форм (дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей) та безпосередньо інформаційна кампанія. Оскільки напрямок, беззаперечно, є дуже важливим для реалізації стратегічної мети організації, він отримав безумовну підтримку з боку міжнародної спільноти СОС Дитячі Містечка.

У 2023 році 246 251 учасник — діти, члени їхніх сімей, батьки, опікуни, що тим чи іншим чином постраждали від війни — змогли відчувати підтримку та отримати необхідну допомогу завдяки **проєкту Надзвичайного реагування**.

Міжнародна підтримка не обмежувалась родиною СОС Дитячі Містечка. Так, у 2023 році ми продовжили реалізацію існуючих та запустили нові **проєкти з фінансуванням від інституційних та корпоративних донорів**.

ГРАНТОВІ ПРОЄКТИ ДЛЯ ПІДСИЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Проєкт **«СПІЛЬНО»** за фінансування ЮНІСЕФ: реалізовувався з вересня 2022 року у співпраці з Українською Мережею за Права Дитини, спрямований на покращення соціальних послуг на рівні п'яти громад Вінницької області, кількість учасників у 2023 році становить **5712**.

Основна мета — надання психологічної підтримки дітям у мережі просторів, дружніх до дитини, та за допомогою мобільних бригад; підвищення компетенцій соціальних працівників, розбудова спроможностей громад у сфері надання соціальних послуг.

Проєкт **«Інтегроване міжсекторальне реагування у сфері захисту дітей на руйнівні наслідки війни та повеней на південному сході України»** за фінансування Міністерства закордонних справ Данії: розпочато в липні 2023 року, спрямований

на надання підтримки вразливим сім'ям із дітьми в Миколаївській області, кількість учасників у 2023 році — **1901**.

У межах проєкту було відкрито Центр Укріплення Сім'ї, за аналогією з вже діючими центрами в інших регіонах України, та організовано виїзди фахівців по області. Окрім регулярних воєнних ризиків, суттєвим викликом для проєкту став брак кваліфікованих кадрів у місті Миколаїв та небажання фахівців з інших областей працювати у місті, яке часто потрапляє під обстріли. Незважаючи на труднощі, восени центр запрацював на повну силу, надаючи психосоціальну, педагогічну, логопедичну та гуманітарну підтримку сім'ям із дітьми — як місцевим так і таким, що були вимушені переїхати до міста з інших регіонів.

Інший одночасно запущений проєкт — **«Інтервенції психосоціальної підтримки для дівчат та хлопців, що постраждали від війни в Житомирській та Херсонській областях»** за фінансування

уряду італійського регіону Ломбардія, дозволив підтримати сім'ї із ще більш постраждалої Херсонської області за допомогою виїздів мобільної команди з Миколаївського Центру Укріплення Сім'ї. Таким чином, завдяки синергії із попереднім проєктом, у Херсонській області вдалось охопити **2297 учасників**.

Проєкт «Криза в Україні — **Регіональна гуманітарна допомога**», розпочатий із дитячого простору у м. Чернівці в 2022 році за фінансування Global Affairs Canada, Ministry of Foreign Affairs of Denmark - DANIDA, RTL Foundation Deutschland, дозволив забезпечити грошову, психосоціальну та гуманітарну підтримку **3086 учасникам** у 2023 році.

Інший проєкт, запущений наприкінці 2022 року на базі Чернівецького Центру Укріплення Сім'ї — **«Підтримка українських сімей, постраждалих від конфлікту»** за фінансування Канадсько-Української Фундації, охопив **370 членів сімей із дітьми** з числа внутрішньо переміщених осіб, надавши їм психосоціальну та грошову допомогу.

Війна в Україні не лишила байдужими і корпоративних донорів. Так в листопаді 2022 року, за фінансування німецького корпоративного донора, було запущено проєкт **«Відновлення надії в Україні. Допомога родинам з дітьми, постраждалим від війни в Бучанському районі»**, у межах якого були відкриті два Центри Укріплення Сім'ї в Бучанському районі Київської області для надання послуг сім'ям із дітьми з потерпілих від перших місяців війни Ірпеня та Бородянки. Зокрема, сім'ї отримали допомогу у відновленні зруйнованого чи пошкодженого внаслідок воєнних дій житла, гуманітарну, освітню та психосоціальну підтримку. Послуги надавались на території Центрів Укріплення Сім'ї, а також обладнаних дитячих просторів. У 2023 році **8325 осіб** отримали допомогу завдяки цьому проєкту.

Ще один важливий проєкт, спрямований на підтримку сімей із дітьми в надзвичайній ситуації, — **«Вінтеризація за підтримки RTL»**, — був розпочатий у березні 2023 року та охопив **2018 учасників**. Його метою було придбання обладнання на випадок блекаутів для державних партнерів, а також створення «Хабу Стійкості» у м. Ізюм Харківської області – дитячого простору в укритті освітнього закладу, облаштування якого завершилось у липні, місця, де родини могли отримати доступ до базових сервісів, як-то електрика, чиста вода, інтернет, зв'язок, та отримати можливість поспілкуватись в безпеці. Цей простір став дуже важливою частиною дитячого життя в понівеченому війною місці, місцем, де можна на деякий час забути про війну та побути дитиною.

ПРОЄКТИ СПРЯМОВАНІ НА ДОВГОТРИВАЛУ ПІДТРИМКУ ТА РОЗВИТОК

Ці проєкти допомагали нам долати наслідки нищівних подій. Але були й такі, які розпочались ще до війни і були спрямовані на довготривалу підтримку. Зокрема, проєкт **«Akelius SC 2»**, який реалізується за фінансування шведського донора Akelius з 2018 року, спрямований на психосоціальну підтримку молодих людей. У 2023 році **419 підлітків** відвідали події та тренінги від Молодіжного Центру, отримавши не тільки корисні знання та навички, але і можливість поспілкуватись з однолітками та однодумцями.

Ще один проєкт, спрямований на сталий розвиток, — **«СТЕП — крок до рівних можливостей» за фінансування Federal Ministry for Social Affairs, Health, Care and Consumer Protection Austria (BMSGPK) розпочатий у грудні 2021 року.** Метою проєкту було

покращення добробуту, ментального та психічного здоров'я, реінтеграції у суспільство жінок, дітей та молодих людей, з особливим фокусом на дівчатах із сімей, які перебувають у соціально та економічно несприятливих обставинах. У межах проєкту сім'ям із дітьми надавалась комплексна підтримка, у тому числі, грошова, та проводились заходи з просування культури гендерної рівності в суспільстві. Проєкт завершився у травні 2023 року, охопивши за 5 місяців 2023 року **1454 учасників.**

Ми розуміли, що неможливо подолати наслідки, не працюючи з причиною, тому, крім проєктів, спрямованих безпосередньо на покращення життя дітей із вразливих сімей, із 2021 року ми реалізуємо проєкт **«Право на сім'ю» — підтримка реформ системи опіки над дітьми в Албанії, Armenії, Білорусі, Північній Македонії та Україні (деінституціалізація, проєкт Де-І) за фінансуванням BMZ, Німеччина.**

Метою проєкту є покращення забезпечення прав дитини з особливим фокусом на підтримці реформи системи альтернативного догляду дітей та процесах деінституціалізації на всіх рівнях. У 2023 році у межах проєкту були проведені тренінги для місцевих органів влади та фахівців із соціальної роботи, спрямовані на розбудову спроможностей громад, два дослідження з актуальних питань розвитку сімейних форм виховання. Експертність СОС Дитячі Містечка Україна була визнана на рівні держави: наших представників запросили до участі в робочих групах з розробки Національної стратегії з деінституціалізації.

Крім цього, ми продовжили довоєнну діяльність, спрямовану на підтримку сімейних форм виховання, підтримку молоді, що виходить з-під опіки, та укріплення сім'ї з метою попередження соціального сирітства.

АДВОКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ДИТИНИ НА РОДИНУ

Саме тому ми докладємо максимум зусиль, ведучи **адвокаційну діяльність** на всіх рівнях. Починаючи з громад і закінчуючи потужними міжнародними майданчиками — у 2023 ми просували необхідність деінституціалізаційної реформи та розвитку сімейних форм виховання. Так, представники СОС Дитячі Містечка Україна говорили про це на сесіях ПАРЄ та на Ukraine Recovery Conference, також підкреслювали актуальність та доцільність в діалозі з Міністерством Соціальної Політики, Омбудсменом України, Міністерством Реінтеграції, доносили важливість на зустрічах із місцевими органами влади.

2023 рік став поворотним у питанні деінституціалізації, адже це питання нарешті потрапило в фокус уряду, і ми пишаємось тим, що наших представників було запрошено до розробки національної деінституціалізаційної стратегії.

У будь-якому проекті, у будь-якому напрямку діяльності, за будь-яких обставин безпека дітей є нашим найвищим пріоритетом. Тому **ми адаптували систему Захисту Дітей до поточних обставин:**

- ✓ заснували команди захисту дітей на рівні локацій та національному рівні
- ✓ розробили та оновили інструкції та правила
- ✓ підтримуємо систему фізичних скриньок для скарг, електронну скриньку та контактний номер із уповноваженим з питань захисту дітей, куди будь-хто може повідомити про порушення прав дитини і бути певним, що таке повідомлення не залишиться без уваги.
- ✓ З питань, непов'язаних із порушенням прав дітей, учасники можуть звернутись на загальну скриньку, та отримати зворотний зв'язок від відповідального спеціаліста організації.

У 2023 році ми налаштовували та покращували процеси, щоб, відповідаючи на виклики, залишатись прозорими та підзвітними. Попри воєнні дії, ми не відмовились від щорічного зовнішнього фінансового аудиту, пройшли аудити за кількома проектами, програмний та внутрішній аудит діяльності. Ми лишаємось відкритими, прозорими та зрозумілими в будь-яких обставинах. Саме тому нам довіряють та підтримують, а ми продовжуємо робити все можливе, щоб зробити життя дітей кращим.

МИ ВДЯЧНІ ЗА ПІДТРИМКУ:

BÜHLER L'ORÉAL VAILLANT GROUP **teva** **P&G** **Glovo**

IKEA **KFC** **НОВА ПОШТА** **DANONE** **Raben FM** **LOGISTIC** **NUTRITIVE**
cosmetics

Фокстрот **PORSCHE** **Фармак** **LR GLOBAL KIDS FUND** **DHL** **oriflame**
natural swedish cosmetics

SOS CHILDREN'S VILLAGES INTERNATIONAL **SOS VILLAGGI DEI BAMBINI** **SOS KINDERDÖRFER WELTWEIT** **SOS BØRNEBYERNE**

DANIDA Danish International Development Agency **Global Affairs Canada** **Affaires mondiales Canada** **MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK** **BMZ** Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung

unicef **Akelius** **RTL Foundation** **CANADA-UKRAINE FOUNDATION** **FONDATION CANADA-UKRAINE** **КАНАДСЬКО-УКРАЇНСЬКА ФУНДАЦІЯ** **Bundesministerium Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz**

**З РОКУ В РІК НАША МІСІЯ ЛИШАЄТЬСЯ НЕЗМІННОЮ,
НАВІТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ, – ДАТИ КОЖНІЙ ДИТИНІ МОЖЛИВІСТЬ
ЗРОСТАТИ В ЛЮБЛЯЧІЙ РОДИНІ**

ОСНОВНІ ПРОЄКТИ, ЯКІ МИ РЕАЛІЗОВУВАЛИ В 2023 РОЦІ ЗА ПІДТРИМКИ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ:

НАЗВА ПРОЄКТУ	ТЕРМІН	ЛОКАЦІЇ/ НАПРЯМКИ	БЮДЖЕТ (ЄВРО*)	КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ	ФІНАНСУВАННЯ
Проект надзвичайного реагування	2022-2024	Загальна кількість по Проєкту надзвичайного реагування	16 222 841	246 251	Міжнародна Федерація СОС Дитячі Містечка
		Консорціум партнерів неурядових організацій СОС Діти		102 762	
		Грошова допомога		5 298	
		Психосоціальна підтримка, включно з кемпом		46 759	
		Поранені діти		538	
		Розвиток сімейних форм виховання		1 045	
		Самозайнятість		394	
		Центри Укріплення Сім'ї		89 438	
		Регулярна діяльність		17	
Криза в Україні — Регіональна гуманітарна допомога	07.2022-03.2023	Чернівці, Івано-Франківськ, Ужгород, Львів	977 722	3 086	Global Affairs Canada, Ministry of Foreign Affairs of Denmark - DANIDA, RTL Foundation
Підтримка українських сімей, постраждалих від конфлікту	12.2022-05.2023	Чернівецька область	106 605	370	Канадсько-Українська фундація

СТЕП – крок до рівних можливостей	2021-2023	Бровари, Київська обл.	144 461	1 454	BMSGPK, Австрія
Право на сім'ю підтримка реформ системи опіки над дітьми в Албанії, Арменії, Білорусі, Північній Македонії та Україні	2021-2025	Київська, Івано-Франківська обл.	231 523	311	BMZ, Німеччина
Відновлення надії в Україні. Допомога родинам з дітьми, постраждалими від війни в Бучанському районі	2022-2024	Бучанський р-н Київська обл.	1 046 048	8 325	Корпоративний донор через HGFD, Німеччина
Спільно	09.2022-02.2024	Вінницька обл.	150 142	5 712	UNICEF
Вінтеризація Україна RTL	03-07. 2023	Чернівецька, Закарпатська, Івано-Франківська обл., Ізюм, Харківська обл.	112 553	2 018	RTL
Інтервенції психосоціальної підтримки для дівчат та хлопців, що постраждали від війни в Житомирській та Херсонській областях	03-07. 2023	Херсонська обл.	55 828	2297	Perion Lombardia
Інтегроване міжсекторальне реагування у сфері захисту дітей на руйнівні наслідки війни та повеней на південному сході України	08.2023 – 07.2024	Миколаївська обл.	189 462	1 901	Міністерство закордонних справ Данії
Akelius SC 2	2018-2024	м. Київ	177 425	419	Akelius

Разом:

19 414 609 272 144

*за середньозваженим курсом НБУ за 2023 рік – 1 євро = 39,55 грн

СОС ДИТЯЧІ
МІСТЕЧКА